

БҮРДҮҮЛЭЛТИЙН ЦАХИМ ТӨВИЙН ГААЛИЙН УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧ
ӨЛЗИЙБАТ ОВОГТОЙ ПУНСАЛДУЛАМЫН 2024 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин					
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)			Эхэлсэн, дууссан хугацаа
			1	2	3	4	5	
Зорилт 1: Олон улсын хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх, түүний аюулгүй байдлыг хамгаалах								
1.	Хууль ёсны гадаад худалдааг хөнгөвчлөх чиглэлээр зохион байгуулсан арга хэмжээ	Хэрэгжилт, хувиар, гүйцэтгэлээр	-	<p>1. Худалдааг хөнгөвчлөх чиглэлээр гарсан бодлогын баримт бичиг, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангуулах, бараагаа өөрөө мэдүүлэх ажиллагааг нэмэгдүүлэх, санал боловсруулан танилцуулсан байна.</p> <p>2. Бичиг баримтын бүрдүүлэлтэд зарцуулсан дундаж цаг хугацааг өмнөх оны мөн үеэс 1,5 хувиар бууруулсан байна.</p> <p>Гаалийн бүрдүүлэлтийн автоматжуулсан системийн сайжруулалт, өөрчлөлт, хөгжүүлэлтийн саналыг тухай бүрт нь гарган, МТТ-д хүргүүлсэн байна.</p> <p>Гаалийн бүрдүүлэлтийн автоматжуулсан системийн сайжруулалт, өөрчлөлт, хөгжүүлэлтийн саналыг БЦТ-өөс гаалийн бүрдүүлэлт дэх бичиг баримтын шалгалттай уялдуулан гаргаж байгаа бөгөөд энэ хүрээнд ажлын ачаллыг тэнцвэржүүлэх, гаалийн үнийн хяналтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор 8703, 8704-т хамаарах сүудлын болон ачааны автомашин, зарим төрлийн чиргүүл, зарим төрлийн хүнд машин механизмын, 403 болон түүнтэй адилгах горим, УБГГ-ас бусад гаалийн газар, хороодын 100 горимын кодоос бусад экспортын горимын баримтын шалгалтыг БЦТ-д хийхтэй холбоотой судалгаа хийж, МТГ-тай хамтран хэрэгжүүлсэн. Үүнийн дээрх барааны үнийн хяналт сайжирсан, гаалийн бүрдүүлэлтийн үйл ажиллагааг зарцуулах хугацаа буурч гадаад худалдааг хөнгөвчилсэн.</p> <p>Гаалийн үнийн хяналтыг цахимжуулах ажлын хүрээнд Япон улсаас импортолж буй автомашины гаалийн үнийг CAIS системд урьдчилан оруулсан үнэ, зардлын шалгурттай харьцуулан гаалийн хяналтын улаан төлөвт сонгогдсон мэдүүлгийн 48.1 хувь нь системээс үнэлсэн ба гаалийн бүрдүүлэлтийн бичиг баримтын шалгалтын хугацаа Урьдчилан оруулсан шалгур үзүүлэлтийг тооцож системээс автоматаар шалгасан мэдүүлэг бичиг баримтын шалгалт дууссан төлөвт орох хугацаа "0" минут болж буурсан. Ажлын 1 өдөрт 1 ГУБ-д 46 бүрдүүлэлт ногдох байгаа бөгөөд 2024.11.12-нд хамгийн их мэдүүлэг буюу 158 мэдүүлгийг системээс автоматаар шалгасан нь 3 ББ ГУБ-ийн нэг өдрийн ажилтай тэнцүү байна. Өөрөөр хэлбэл 3 ББ ГУБ-ийн ажлыг хэмнэсэн байгаа нь хязгаарлагдмал боловсон хүчийг зөв хуваарилах боломж бүрдсэн байна.</p>	✓ Гаалийн бүрдүүлэлтийн автоматжуулсан системийн сайжруулалт, өөрчлөлт, хөгжүүлэлтийн саналыг тухай бүрт нь гарган, МТТ-д хүргүүлсэн байна.	✓ Гаалийн бүрдүүлэлтийн автоматжуулсан системийн сайжруулалт, өөрчлөлт, хөгжүүлэлтийн саналыг БЦТ-өөс гаалийн бүрдүүлэлт дэх бичиг баримтын шалгалттай уялдуулан гаргаж байгаа бөгөөд энэ хүрээнд ажлын ачаллыг тэнцвэржүүлэх, гаалийн үнийн хяналтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор 8703, 8704-т хамаарах сүудлын болон ачааны автомашин, зарим төрлийн чиргүүл, зарим төрлийн хүнд машин механизмын, 403 болон түүнтэй адилгах горим, УБГГ-ас бусад гаалийн газар, хороодын 100 горимын кодоос бусад экспортын горимын баримтын шалгалтыг БЦТ-д хийхтэй холбоотой судалгаа хийж, МТГ-тай хамтран хэрэгжүүлсэн. Үүнийн дээрх барааны үнийн хяналт сайжирсан, гаалийн бүрдүүлэлтийн үйл ажиллагааг зарцуулах хугацаа буурч гадаад худалдааг хөнгөвчилсэн. <p>✓ Гаалийн үнийн хяналтыг цахимжуулах ажлын хүрээнд Япон улсаас имортолж буй автомашины гаалийн үнийг CAIS системд урьдчилан оруулсан үнэ, зардлын шалгурттай харьцуулан гаалийн хяналтын улаан төлөвт сонгогдсон мэдүүлгийн 48.1 хувь нь системээс үнэлсэн ба гаалийн бүрдүүлэлтийн бичиг баримтын шалгалтын хугацаа Урьдчилан оруулсан шалгур үзүүлэлтийг тооцож системээс автоматаар шалгасан мэдүүлэг бичиг баримтын шалгалт дууссан төлөвт орох хугацаа "0" минут болж буурсан. Ажлын 1 өдөрт 1 ГУБ-д 46 бүрдүүлэлт ногдох байгаа бөгөөд 2024.11.12-нд хамгийн их мэдүүлэг буюу 158 мэдүүлгийг системээс автоматаар шалгасан нь 3 ББ ГУБ-ийн нэг өдрийн ажилтай тэнцүү байна. Өөрөөр хэлбэл 3 ББ ГУБ-ийн ажлыг хэмнэсэн байгаа нь хязгаарлагдмал боловсон хүчийг зөв хуваарилах боломж бүрдсэн байна.</p>	2024.01.02 - 2024.12.10	90

2.	Гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний үйл ажиллагаа	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	1. Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавигдах стандартыг боловсруулж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласан байна. 2. ГБМ-ний үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, мэргэжил арга зүйгээр хангаж, улирал бүр /нийт 2 удаа/ засварт буцаалтад судалгаа, дүн шинжилэх хийж, санал гарган БАУХ-т хүргүүлсэн байна.	1. ГЕГ-ын даргын 2022 оны А/341 дүгээр тушаалын хавсралт "Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих журам"-д санал өгсөн. 341-д өгөх санал.docx 1. 2024 оны 05 дугаар сарын 24-ны өдрийг 01-8/2037 тоот албан бичгээр ГБМ нарт БТКУС-ын зүйл 8703, 8705, дараах бүлгийн 84, 85, 90 барааны мэдээлэл гаалийн мэдүүлэгт хэрхэн тусгах талаар чиглэл хүргүүлсэн. 2. 2024 оны 02 дугаар сард ГБМ-ийн анхан шатны сургалтад гаалийн үнийг үнэн, зөв мэдүүлэх, гаалийн үнийг нотлох бичиг баримт сэдвээр 4 цагийн сургалт орсон. 3. 2024 оны 12 сарын 06-ны өдөр Сургалтын төвөөс зохион байгуулсан өөрөө мэдүүлэх ААН-ийн сургалтад 4 цагийн хичээл бэлтгэн заасан. 4. Орг, СЭГГ, УХШИГГ, ШХГГ-ын зориулсан VR технологид сууринсан "L-THURSDAY 1.0" сургалтын хүрээнд "Гаалийн бүрдүүлэлтийн цахим төвийн үйл ажиллагаа, гаалийн үнэлгээ сэдвээр 2 удаа хичээл орсон.	2024.01.02 - 2024.12.10	90
3	Гаалийн байгууллагын 2024 оны Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	Нэгжийн чиг үүргийн хүрээнд төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.	Гаалийн байгууллагын 2024 оны авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлтийг ханган ажиллаж байна. Мөн тайлант хугацаанд дараах ажлуудыг хийж хэрэгжүүллээ. 1. 2023 оны хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг хуулийн хугацаанд гаргаж эрх бүхий албан тушаалтанд баталгааны маягтыг хүргүүлсэн. Мөн ГЕГ-ын даргын Б/133 тоот тушаалаар 2024.03.04-ний өдрөөс томилогдоод хуулийн хугацаанд нь шинээр томилогдсон албан тушаалтын мэдүүлгийг гаргасан. 2. Бүрдүүлэлтийн цахим төвийн үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангах зорилгоор "Импортын барааны гаалийн үнийн талаар", 2024 оны 11-р сард ГУБ Н. Саруулд "Гаалийн үнийн хяналтыг цахижуулах ажлын талаар" богино хэмжээний видео танилцуулга хийж текст бэлтгэж, ГЕГ-ын ОНХА-д богино хэмжээний видео бичлэг хийлгүүлсэн.	2024.01.02 - 2024.12.10	90
Зорилт 2: Улсын хилээр хууль бусаар бараа, тээврийн хэрэгслийг нэвтрүүлэхтэй тэмцэх							
1.	Гаалийн хилээр нэвтрүүлэх барааны бичиг баримтын шалгалт хийсэн байдал	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	1. Бичиг баримтын бүрдүүлэлтийн хэвийн үйл ажиллагааг хангаж, бичиг баримтын шалгалтыг горимын шаардлага, хууль тогтоомжийн хүрээнд бүрэн алдаагүй хийж, зохих төлөвт бүрэн байршуулсан байна. 2. Судалгаа, дүн шинжилгээг хийж, санал дүгнэлтийг удирдлага	1. Бичиг баримтын бүрдүүлэлтийн хэвийн үйл ажиллагааг хангаж, бичиг баримтын шалгалтыг горимын шаардлага, хууль тогтоомжийн хүрээнд бүрэн алдаагүй хийж, гаалийн газар хороо, БТКУС хариуцан ажиллах сарын хуваарь гарган батлуулсан. Мөн нийт ГУБ нарыг 6 багт хувааж 1 сараар эзлжлүүлэн БТКУС, гомдол маргаан болон мэдүүлгийн алдааг давхар хянах ажиллах хуваарь гарган батлуулсан. Бүрдүүлэлтийн явцад гарсан алдааг засварлаж, зохих төлөвт байршуулсан. Үнд:	2024.01.02 - 2024.12.10	95

		<p>болов холбогдох нэгжүүдэд хүргүүлж, мэдээллээр хангаж ажилласан байна.</p> <p>3. Гаалийн газар, хороодын удирдлагуудтай харилцан мэдээлэл, солилцож, хамтран ажилласан байна.</p>	<p>мэдүүлэгийг засварлан зохих төлөвт оруулсан. Дотоод зурvas 2024.03.20 №35 /ТОГ, СДШГ/</p> <ul style="list-style-type: none"> СДШХ 2023 оны импорт болон экспортын гаалийн мэдүүлгүүдийг засах шаардлагатай 22 мэдүүлгийн жагсаалтыг хүргүүлж засварлаж дууссан. /Дотоод зурvas 2024.04.09 №50/ Мен ангилалтын тоо хэмжээ буруу, хэмжих нэгж буруу, тээврийн төрөл буруу зэрэг алдаатай 10 гаалийн мэдүүлгийг засварт буцаан засварлуулж ажилласан. Мен Бүгд найрамдах солонгос улсаас 2023 онд импортолсон 8704, 8705 БТКУС кодтой тээврийн хэрэгслийн харьцуулсан үнийн судалгааг хийж, ГЕГ-ын БАҮХ-т хүргүүлж хянуулан үнэлгээний зорилгоор ашиглаж байна. Суудлын автомашины гаалийн бүрдүүлэлтийн бичлэгийг нягтлан шалгахад тээврийн зардлын валют буруу оруулсан, нэмэгдэх зардал бичээгүй, БТКУС код буруугаас онцгой татвар алдсан зэрэг алдаануудыг засварлуулан, дутуу бодогдсон 10,278,031.88 төгрөгийн татварыг нөхөн төлүүлсэн. <p>2. Судалгаа, дүн шинжилгээ хийх ажлын хүрээнд.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Автомашины гаалийн үнийг системээс шалгах түр зааврын дагуу шалгуур үнийн судалгааг хийж, системд нийт 69 шалгуур үнийн мэдээллийг баталгаажуулаад байна. ✓ Тайлант хугацаанд 55 өдөр орлогын мэдээг татварын төрөл, гаалийн газар хороо, бүрдүүлэлтийн тоо, үнэлгээний арга /мэдүүлэг, бичлэг, иргэн, ААН/-т гарган дүн шинжилгээ хийж, удирдлагыг мэдээллээр хангаж байсан. ✓ Мен Тайлант хугацаанд чирэгч болон чиргуулийн үнийн судалгаа хийсэн, судалгаанд үндэслэн нэмж төлүүлсэн татварын дун 22.5 сая төгрөг. ✓ 44 дүгээр бүлэг барааны судалгаа хийж, ангиллын тоо хэмжээг хянах сургалт явуулж, ГБ явцад хэмжих нэгктийг холбоотой алдаа гарсан 6 мэдүүлгийг дахин хянах талаар ГУБ нар үүрэг егсөн ба нөхөн төлүүлсэн татвар нь 4.6 сая төгрөг нөхөн төлүүлсэн. ✓ 2022-2024 оны 11 сарын экспортын барааны бүрдүүлэлтийг горимын давтамжаар гарган удирдлагад танилцуулан, 2024 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрөөс 100 горимын кодоос бусад горимын экспортын барааны бичиг баримтын шалгалт хийж эхэлсэн. ✓ 2024 оны эхний 9 сард импортолсон Toyota, Prius маркийн суудлын автомашины үнэ болон зардлын судалгааг хийсэн. Сүлийн 3 сарын мэдээлэл дээр он, загвар бүрээр голч үнэ болон стандарт хазайлтын гарган шалгуур гарган ГЕГ-ын БАҮХ-д хүргүүлсэн. ✓ Гаалийн бүрдүүлэлтийн мэдээллийг шалгах явцад зарим барааны мэдээлэл дутуу, буруу оруулсанаас хамаарч бүрдүүлэлтийн явцад хүндрэлтэй байсан тул БНХАУ-д үйлдвэрлэгдсэн судллын автомашины vin17.com сайтаар арлын дугаараар хайлт хийхэд техникийн үзүүлэлт лавлах санд бүрэн оруулах, мөн 87.05, 84, 85, болон 90 дүгээр бүлэгт хамаарах барааны бичиглэлийн талаар 01-8/2037 тоот албан бингээр ГБМ наарт чиглэл хүргүүлсэн. <p>3. ЗҮГГ-ын холбоо баригчаар дамжуулж тайлант хугацаанд 9 удаагийн лавлагаа авч, үнийн дун зөрүүтэй мэдүүлсэн 5 мэдүүлгийн үнийг дахин</p>	
--	--	--	---	--

					хянаж, 137.5 сая төгрөгний татвар нөхөн төлүүлсэн./ 03-2141016-24-I30002. 03-2141016-24-I30010. 03-2211022-23-I31626. 03-2211022-24-I30028. 03-2151009-24-I30607. 03-2131003-24-I31457/,		
					<ul style="list-style-type: none"> БДШ газарт 2 удаагийн дотоод зурвасаар 7 ААН-ийн мэдээлэл хүргүүлсэн. Гаалийн бүрдүүлэлтийн асуудлаар гаалийн газар, хороодтой тухай бүр холбогдон ажиллаж байна. 		
2.	Гаалийн бүрдүүлэлтэд гарсан алдаа болон зэрчил илрүүлэлт, шийдвэрлэлт, алдааг бууруулах чиглэлээр зохион байгуулсан ажил	Илрүүлсэн зөрчлийн тоо, нөхөн төлүүлсэн татварын дүн, торгуулийн нийтийн дүн	-	2. Бичиг баримтын шалгалтын явцад илрүүлсэн зөрчлийн тоо, нөхөн төлүүлсэн татвар, торгуулийн дүнг өмнөх оны мөн үеэс 2 хүртэл хувиар нэмэгдүүлнэ.	1. Гаалийн бүрдүүлэлтийн явцад Япон улсаас импортолсон автомашины хувьд эрсдэл тооцон USS-ийн автомашины дуудлага худалдааны үнэ шалгах боломжийг нийт ГУБ нарт олгосон. Гаалийн бүрдүүлэлтийн явцад ГУБ нар дуудлага худалдааны эрхээр мэдүүлсэн үнийг шалгаж 27 автоамшин дээр 67.7 сая төгрөг нөхөн төлүүлэн,	2024.01.02 - 2024.12.10	93
3.	Гаалийн бүрдүүлэлтийн горимын хэрэгжилт, гаалийн тариф, гарал үүслийн хяналт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	Гаалийн бүрдүүлэлтийн горимын хэрэгжилтийг ханггуулж ажилласан байна.	<p>- Бүрдүүлэлтийн цахим төв нь 2024.01.01-11.30-ны өдрийн байдлаар нийт 13,071,6 сая ам.долларын статистик үнийн дүн бүхий бараанд 88 гаалийн бүрдүүлэлтийн горимын кодоор 405,332 гаалийн бүрдүүлэлт хийгдсэн ба нийт 6,104.73 тэрбум төгрөгийн гаалийн болон бусад татвар, 4,133.2 сая төгрөгийн хураамжийг ногдуулан барагдуулж, улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна. Татварын дүнг өмнөх оны мөн үетийн харьцуулахад 1,329.6 тэрбум төгрөгөөр буюу 27.84 хувиар, хураамжийн дүн 502.66 сая төгрөгөөр буюу 13.84 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. Үүнээс:</p> <p>-Тус хугацаанд нийт 12255.3 сая ам.доллар бүхий 399,189 импортын гаалийн бүрдүүлэлт хийгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийн байдалтай харьцуулахад статистик дүн 2,624.45 сая ам доллараар илүү буюу 27.25 хувийн өсөлттэй, 97,032 бүрдүүлэлтээр илүү буюу 32.11 хувийн өсөлттэй үзүүлэлттэй байна.</p> <p>-Нийт экспорт 816.3 сая долларын статистик дүн бүхий 6,143 экспортын бүрдүүлэлт хийгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийн байдалтай харьцуулахад статистик дүн 163.2 сая ам.доллараар бага буюу 16.67 хувь, бүрдүүлэлтийн тоо 480 буюу 7.25 хувиар тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.</p>	2024.01.02 - 2024.12.10	90
4.	Барааны ангилал, гаалийн үнэ, үнэлгээг үнэн зөв мэдүүлэх, тодорхойлох чиглэлээр зохион байгуулсан ажил	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	1. Эрсдэл тооцох системд үндэслэн гаалийн үнийн хяналтыг оновчтой зохион байгуулах, гаалийн үнийн хяналтын тогтолцоонд шинэ хандлага төлөвшүүлэхэд дараах барааны үнийн хяналтыг багийн системээр хэрэгжүүлсэн. ☒ Трактор ☒ Автобус ☒ Суудлын автомашин ☒ Ачааны автомашин ☒ Тусгай зориулалтын автомашин ☒ Мотоцикл	1.1 Эрсдэл тооцох системд үндэслэн гаалийн үнийн хяналтыг оновчтой зохион байгуулах, гаалийн үнийн хяналтын тогтолцоонд шинэ хандлага төлөвшүүлэхэд дараах барааны үнийн хяналтыг багийн системээр хэрэгжүүлсэн. ☒ Трактор ☒ Автобус ☒ Суудлын автомашин ☒ Ачааны автомашин ☒ Тусгай зориулалтын автомашин ☒ Мотоцикл	2024.01.02 - 2024.12.10	99

			<p>хяналтыг цахимжуулах боломжийг судалж эхэлсэн байна.</p> <p>3. Импортын барааны хэлцлийн үнийн баазыг бүрдүүлж, ГЕГ-ын холбогдох нэгжээс баталсан үнийн мэдээлийн санг гаалийн үнийг тодорхойлоход ашигласан байна.</p> <p>4. Автомашины болон хил орчмын үнийн судалгааг хийж, ГЕГ-ын холбогдох нэгжээр хянуулан баталгаажуулж, гаалийн үнийг тодорхойлоход ашигласан байна.</p> <p>5. Барааны бичиглэл ижилсгэх чиглэлээр гарын авлага гаргаж, нэг болон ижил терлийн зарим барааны бичиглэлийг жигдруулэн холбогдох судалгаа, дун шинжилгээг хийсэн байна.</p> <p>6. Барааны лавлах санг баяжуулж ажилласан байна</p>	<p>✓ Чиргуул ✓ 84.26, 8427, 84.29, 84.30, 84.28 (Машин, механизм)</p> <p>Үүнийн үр дүнд бүрдүүлэлтийн цаг хугацаа буурсан, нэгдмэл шийдвэр гарна, машин, тоног төхөөрөмжийн үнийн хяналт сайжирсан, ГУБ нар тухайн мэргэшиж барааны талаарх мэдээлэл авах боломж бурдсэн.</p> <p>3.2 Япон улсаас имортолсон автомашины үнийн хяналтын зорилгоор USS auto Auction эрх авч бүрдүүлэлтийн явцад үнийн хяналтын зорилгоор ашиглаж ажлыг зохион байгуулсан. ГУБ нар 2024 онд USS-ээс дуудлага худалдааны эрхээр мэдүүлсэн үнийг шалгаж 27 автоамшин дээр 67.7 сая төгрөг нөхөн төлүүлэн, 33.8 сая төгрөгийн торгуул төлүүлсэн байна.</p> <p>4. Гаалийн үнийн хяналтыг цахимжуулах ажлын хүрээнд ГЕГ-ийн Барааны ангилал, үнэлгээний хэлтэстэй хамтран түр зааврын төсөл боловсруулсан. ГЕГ-ын мэргэжлийн зөвлөлийн 2024 оны 09 дугаар сарын 19-ны өдрийн хурлаар ГЕГ-ын бүтцийн нэгжүүдтэй хамтран автомашиныг системээс цахимаар үнэлэх түр зааврын үнэ, зардлын тооцоолын танилцуулга хийж хамтран оролцсон.</p> <p>✓ Гаалийн үнийн хяналтыг цахимжуулах ажлын хүрээнд Япон улсаас имортолж буй автомашины гаалийн үнийг CAIS системд урьдчилан оруулсан үнэ, зардлын шалгууртай харьцуулан программар хянах иргэн, ААИ-ийн гэрээний буюу хэлцлийн үнийг үндэслэн гаалийн үнийг системээс цахимаар тодорхойлохтой холбоотойгоор Toyota, Prius маркийн автомашин дээр үнэ, зардлын суурь судалгааг гаргаж, ГЕГ-ийн Барааны ангилал, үнэлгээний хэлтэсд дотоод зурvasaар хүргүүлэн хянуулж, Cais програмын үнийн судалгаа дэд цэсэнд "Автомашин өөрөө үнэлэх жагсаалт" хэсэгт 69 үнийн мэдээлэл оруулсан.</p> <p>✓ Энэ шалгур үнэ, зардлын мэдээллийн дагуу 2024 оны 10-11 сард Toyota, Prius маркийн суудлын автомашин 10331 имортолсон ба 91.8 хувийг хэлцлийн үнийг аргаар, 8.2%-ийг бусад аргаар үнэлсэн ба гаалийн хяналтын улаан төлөвт сонгогдсон мэдүүлгийн 48.1 хувь нь системээс үнэлсэн байна.</p> <p>3. 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар 2 093 867 бичлэгт импортын гаалийн бүрдүүлэлт хийж, 74% буюу 1 545 671 барааг хэлцлийн үнийн аргаар, 26% буюу 548196 барааг гаалийн үнэлгээний бусад аргаар тодорхойлсон байна. Импортын барааны үнийн мэдээлийн сан бүрдүүлэх ажлын хүрээнд хэлцлийн үнийн санд 1024293 барааны мэдээлэл, баталгаажсан санд 224725 мэдээлэл, нягтлан шалгах санд 1700 нийт 1250717 мэдээлэл оруулсан. Гаалийн бүрдүүлэлтийн 400 горим, хэлцлийн 110 кодтой, хэлцлийн үнийн аргаар үнэлсэн нийт бичлэгийн 1 278 673 үүнээс 82 хувь буюу 1 251 531 мэдээлэл санд оруулсан байна. Хэлцлийн үнийн аргаас бус аргаар гаалийн үнийг тодорхойлсон нийт 548196 бичлэгийн 40,1 хувийг "Үнийн мэдээллийн сан"-гийн "Баталгаажсан үнийн мэдээлэл"-тэй харьцуулан гаалийн үнийг тодорхойлсон бөгөөд нэмж ногдуулсан татварын зөрүү 106.8 тэрбум төгрөг байна.</p> <p>4. Гаалийн тариф, татварын тухай хуулийн 15.2.2.4-д заасны дагуу Чирэгч автомашин болон бүх төрлийн чиргуулийн үнийн судалгааг хийж 216 үнийн</p>	
--	--	--	---	--	--

					<p>мэдээлэл CAIS системийн автомашины үнийн судалгаа дэд цэсэнд 0120240100003 дугаартай байршуулан ГЕГ-ын холбогдох нэгжээр хянуулан үнийн хяналтын зорилгоор ашиглаж байна байна. Мөн ГЕГ-ын даргин тушаалаар баталсан ажлын хэсэг, удирдамжийн дагуу 2024 оны 05 дугаар сарын 12-17-ны өдрүүдэд ГЕГ-ын Барааны ангилал, үнэлгээний хэлтэс, Бүрдүүлэлтийн цахим төв, Замын-Үүд дэх гаалийн газрын Гаалийн бүрдүүлэлтийн албаны албан хаагч нар болон MXAUT-ийн төлөөллийн хамт БНХАУ -ын Эрээн, Бугат хотын барилгын материал, темер, төмөр хийц, хүнд машин механизм, тоног төхөөрөмж, ачааны автомшины үнийн судалгаанд оролцсон. Автомашин болон хилийн үнийн судалгаанд үндэслэн 15 тэрбум төгрөг, татвар нэмж төлүүлсэн байна.</p> <p>6. Барааны лавлах санг баяжуулж ажилласан байна</p> <p>2024 оны эхний 11 сарын байдлаар ГБМ-ээс ирүүлсэн 6 оноосон нэр, 434 үйлдвэрлэгч, 115 хөдөлгүүрийн багтаамж, 3407 модель, 2078 кузовын мэдээлэл нэмж лавлах санг баяжуулсан.</p> <p>Лавлах санг баяжуулан ажилласнаар 2024 оны 11 сард 161 оноосон нэр, 1358 үйлдвэрлэгч, 1127 хөдөлгүүрийн багтаамж, 14450 моделийн төрөл, 9816 кузовын төрлийн мэдээллийг гаалийн бүрдүүлэлтэд ашиглаж байна.</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

Зорилт 4: “Гаалийн байгууллагын дэд бүтэц, чадавхыг бэхжүүлэх”

1.	Өргөдөл, гомдол, маргааныг шийдвэрлэсэн байдал	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	<p>1. Бичиг баримтын бүрдүүлэлтийн үе шатанд ирсэн өргөдөл, гомдолыг холбогдох хуульд заасан хугацаанд нь бүрэн шийдвэрлэсэн байна.</p> <p>2. Шийдвэрийн мэдээллийг кайс системийн маргаан шийдвэрийн сан, дуудлагын төвийн шийдвэрлэх жагсаалтад бүрэн оруулсан байна.</p>	<p>Бүрдүүлэлтийн цахим төвд ирсэн өргөдөл, гомдол, маргаануудыг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд бүрэн шийдвэрлэн ажиллаж байна. Үүнд:</p> <p>1.БЦТ-ийн ГУАБ нар 7 хоногоор эзлжлэн БТКУС хариуцан гомдол мэдээллийг шийдвэрлэн ажиллаж байсаныг зохион байгуулалтын өөрчлөлт оруулан 1 сарын хугацаагаар хуваарь гарган хуваарийг өөрчлөн ажиллаж байна. Дээрх хугацаанд БТКУС хариуцан өргөдөл, гомдол, үнэлгээний маргааныг холбогдох хууль тогтоомж, журам зааврын хүрээнд бүрэн, хуулийн хупцаанд шийдвэрлэн ажилласан.</p> <p>2. Шийдвэрийн мэдээллийг СЕРП програмын дуудлагын төв цэсэнд тухай бүрт нь бүрэн алдаагүй оруулан бүртгэлжүүлэн ажилласан.</p>	2024.01.02 - 2024.12.10	97
2.	Хууль тогтоомж, эрх зүйн актын хэрэгжилт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	Гаалийн бүрдүүлэлтэй холбоотой хууль тогтоомж, журам, зааврыг боловсронгуй болгоход санаачлагатай ажилласан байна.	<p>1. “Импортын барааны гаалийн үнийг шалгах, гаалийн үнийг тодорхойлох заавар”-ын шинэчлэн боловсруулахтай холбогдуулан холбогдох эрх зүйн актыг судлан санал боловсруулсан, мөн албан хаагч нарын саналыг тусган нагтгэж БАУХ-д хургуулсан.</p> <p>2. Гаалийн үнийн хяналтыг цахимжуулах ажлын хүрээнд ГЕГ-ийн Барааны ангилал, үнэлгээний хэлтэстэй хамтран түр зааврын төсөл боловсруулсан. ГЕГ-ын мэргэжлийн зөвлөлийн 2024 оны 09 дүгээр сарын 19-ны өдрийн хурлаар ГЕГ-ын бүтцийн нэгжүүдтэй хамтран автомашиныг системээс цахимаар үнэлэх түр зааврын үнэ, зардлын тооцоолын танилцуулга хийж хамтран оролцсон.</p>	2024.01.02 - 2024.12.10	98

3.	Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлсэн байдал	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	1. Бүрдүүлэлтийн цахим төвийн эрсдэлийн удирдлагыг оновчтой хэрэгжүүлж, эрсдэлийг танж тогтоосон, ангилж санд бүртгэсэн байна.	- Бүрдүүлэлтийн цахим төвийн гүйцэтгэх чиг үүргийн хүрээнд гаалийн хяналт шалгалтаас чөлөөлөх хувь хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилгоор 2 ААН-ын судалгааг хийж, "Эрсдэлийн шалгуур үзүүлэлтийн хүсэлт"-ийг боловсруулан төвийн даргад танилцуулж, ГЕГ-ын ЭҮХ-т хүргүүлэн ажилласан. - Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх хүрээнд барааны ангилал, гаалийн горимын дагуу үнийн хяналтыг хэрэгжүүлэх бүтцийг салгаж ажиллаж байна.	2024.01.02 - 2024.12.10	98
4.	Үүрэг даалгаврын биелэлт	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	Удирдлагаас өгсөн үүрэг даалгаврыг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.	Тайлант хугацаанд удирдлагаас өгсөн үүрэг даалгаврын хүрээнд дараах ажлуудыг хугацаанд нь бүрэн хийж хэрэгжүүлэн ажиллалаа. 1. Хариуцсан бүлгийн хүрээнд ГЕГ, төрийн болон териийн бус байгууллага, холбооноос ирүүлсэн чиглэл болон хамтран ажиллах хүсэлтийн дагуу БЦТ-ийн нийтийн VIBER группт 15 мэдээлэл, чиглэл, анхааруулагуудыг өгсөн. 2. ТЗҮГ Дарга Б.Хосбаяр өгсөн үүрэг даалгаврын дагуу "Автомашины гаалийн үнийг системээс автоматаар хянах түр заавар"-ын төсөлд Мэргэжлийн зөвлөлийн гишүүдээс гаргасан саналыг тусган батлуулах; 2. Зарим нэр төрлийн импортын суудлын автомашинд бичиг баримтын гаалийн бүрдүүлэлт хийхэд тухайн иргэн, аж ахуйн нэгжийн хэлцлийн үнийг үндэслэн Гаалийн мэдээллийн автоматжуулсан систем /цаашид КАИС/-ээс гаалийн үнийг автоматаар хянах программыг 3 сарын хугацаатайгаар туршилтыг 2024 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлүүлэх МЗХ-ын шийдвэрийн дагуу тайлан гаргаж хүргүүлсэн. 3. Албан бичгийн Edoc программаар хуваарилагдан ирсэн 39 хүсэлт, албан бичгийг хуулийн хугацаанд нь шийдвэрлэн ажилласан. 4. Үйл ажиллагаатай холбоотойгоор ГЕГ-ын холбогдох нэгжүүдээс болон удирдлагаас холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд өгсөн бусад үүрэг даалгаврыг тухай бүрт нь хугацаанд нь бүрэн биелүүлэн ажиллалаа.	2024.01.02 - 2024.12.10	98
6.	Ажлын ашиглалт цаг	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	1.Алба хаагчдын ажлын цагийг бүрэн бүртгэж, хяналт тавьсан байна. 2. Ажлын цаг ашиглалт 90 хувиас доошгүй байна.	1. Ажиллах хугацаандаа нийт ГУБ-ийн ажлын цаг ашиглалтанд хяналт тавьж ажилласан. 2. Тайлант хугацаанд өвчтэй, чөлөөтэй, тасалсан цаг байхгүй ажлын цаг ашиглалт 100 хувь ажилласан.	2024.01.02 - 2024.12.10	100

Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт

Д/д	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь
1.	БЦТ-ийн дотоод ажил, албан хэрэг хөтлөлт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэл ээр	-	Үүрэг даалгаврыг хугацаанд нь бүрэн	- Тайлант хугацаанд ГУАБ нарын сунах, амрах хуваарийг 12 удаа гаргасан, - БЦТ-ийн дүрмийн төсөл боловсруулсан	2024.01.02-2024.12.10	100

				биелүүлсэн байна.			
2.	“Албан тушаалын тодорхойлолт шинэчлэн боловсруулах тесөлд санал өгөх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэл ээр	-	Үүрэг даалгаврыг хугацаанд нь бүрэн биелүүлсэн байна.	Төвийн даргаас үүрэг болгосоны дагуу “Албан тушаалын тодорхойлолт шинэчлэн боловсруулах тесөлд санал өгч ажилласан.	2024.01.01-2024.06.05	95

Хоёр. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Гадаад дотоод болон ажлын байранд зохион байгууллагын сургалтад бүрэн хамрагдаж мэдлэг чадварыг нэмэгдүүлэх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр, сургалтын тоогоор	-	Сургалтад бүрэн хамрагдсан байна.	1. Бүрдүүлэлтийн цахим төвийн алба хаагчид 7 хоног бүрийн Мягмар гаригт өглөө 8 цагаас мэдээллийн цагийг тогтолцоо зохион байгуулж ажиллаж байна. Мягмар гариг бүр бусад төрийн болон хувийн байгууллагууд мөн ГЕГ-ын бүтцийн нэгжүүдээс зохион байгуулсан бүр сургалтад хамрагдсан. 2. ГЕГ-аас зохион байгуулсан Гаалийн үнэлгээний ахисан шатны сургалтад хамрагдсан.	2024.01.02-2024.12.10	100
2.	Үйл ажиллагаатай холбоотойгоор холбогдох шинээр гарсан хууль, тогтоомж, тогтоол, журам, зааврыг тухай бүр үншиж судлан, хууль эрх зүйн мэдлэгээ сайжруулах	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр,	-	Хууль эрх зүйн мэдлэг сайжирч, өдөр тутмын үйл ажиллагаандaa хэрэгжүүлсэн байна.	Үйл ажиллагаатай холбоотойгоор шинээр гарсан холбогдох хууль, тогтоол, журам, заавартай танилцан үйл ажиллагаандaa мөрдэн ажиллаж байна. Үүнд: - Гаалийн ерөний газрын ХБГ, БАУХ, ТОГ, ЗТГ-аас ирүүлсэн чиглэл, зааврууд, - 2024.05.01-ны өдрийн ЗГ-ын 180 дугаар тогтоолоор “Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх мал, амьтны тэжээл, тэжээлийн нэмэлт болон улаанбуудайн грилын жагсаалт” батлагдсан тул тухайн жагсаалтад хамрагдах 11 БТКУС, - 2024.05.01-ны өдрийн ЗГ-ын 188 дугаар “Тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах тухай” тогтоолоор “Импортын зарим барааны гаалийн албан татварын хувь хэмжээг тогтоох тухай тогтоолыг үншиж судлан ажилдаа мөрдлөгө болгон ажиллаж байна.	2024.01.02-2024.12.10	100

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гаалийн улсын ахлах байцаагч
(Албан тушаал)

..... /Ө.Пунсалдуулам/
(Нэр, гарын үсэг)

2024 12 10.
(Огноо)

БҮРДҮҮЛЭЛТИЙН ЦАХИМ ТӨВИЙН ГААЛИЙН УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧ
ӨЛЗИЙБАТ ОВОГТОЙ ГУНСАЛДУЛАМЫН 2024 ОНЫ АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, ҮР ДҮН,
МЭРГЭШЛИЙН ТУВШИНГ ҮНЭЛЭХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС

Байгууллагын нэр: Гаалийн ерөнхий газар
Нэжийн нэр: Бурдүүлэлтийн цахим төв

1. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний гүйцэтгэлд өгсөн оноо	Төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэсэн байдал	Нийлбэр оноо	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
	1			3	5
	Оноо	60 хүртэл	10 хүртэл	70 хүртэл	

Зорилт 1. Олон улсын хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх, түүний аюулгүй байдлыг хамгаалахийг

Хууль ёсны гадаад худалдааг хөнгөвчлөх эзмжээ	1.	Чиглэлээр зохион байгуулсан арга хэмжээ	54	10	64
Гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний үйл ажиллагаа	2.		54	10	64
Үндсэн шалтуурт тусгагдаагүй бусад чиг үргийн хэрэгжилт	3.		54	10	64
Гаалийн байгууллагын 2024 оны Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах	4.		54	10	64

Зорилт 2. Улсын хилээр хууль бусаар бараа, тээврийн хэрэгслийг нэвтрүүлэхтэй тэмцэхийг

Гаалийн хилээр нэвтрүүлэх барааны бичиг баримтын шалгалт хийсэн байдал	1.		54	10	64
Гаалийн бурдүүлэлтэд гарсан алдаа болон зөрчил иргүүлэгт, шийдвэрлэлт, алдааг бууруулах чиглэлээр зохион байгуулсан ажил	2.		54	10	64
Гаалийн бурдүүлэлтийн горимын хэрэгжилт, гаалийн тариф, гаралт үүсүүний хяналт	3.		54	10	64
Барааны ангинат, гаалийн үнэ, үнэлгээг чиглэлээр зохион байгуулсан ажил	4.		54	10	64

Зорилт 4. Гаалийн байгууллагын дэд бүтэц, чадавхыг бэхжүүлэхийг хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний биелэлт

Өргөдөл, гомдол, маргааныг шийдвэрлэсэн байдал	1.		54	10	64
Хууль тогтоомж, эрх зүйн актын хэрэгжилт	2.		54	10	64
Үүрэг даалгаврын биелэлт	3.		54	10	64
Ажлын цаг ашиглалт	4.				
БЦТ-ийн дотоод ажил, албан хэрэг жигүүтэй, БЦТ-ийн дурмийн төсөл боловсруулах	1.		54	10	64
Дундаж оноо:					

2. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/Д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний биелэлтийн хувь	Нийт (15 хүргэл тоогоогор)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлгэн оноо
				1
1.	Гадаад дотоод болон ажлын байранд зохион байгуулагдсан сургалтад бүрэн хамрагдж мэдлэг чадварыг нэмэгдүүлэх	100 %.	15	
2.	Үйл ажиллагаатай холбоотойгоор холбогдох шинээр гарсан хууль, тогтоомж, тогтоол, журам, зааврыг тухай бүр уншиж судлан, хууль эрх зүйн мэдлэгээ сайжруулах	100 %.	15	

Дундаж оноо

3. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Нэгжийн даргын үнэлгээ)

Д/Д	Үзүүлэлт	Нэгжийн даргын үнэлгээ (0-7 оноо)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлгэн оноо
1.	Хандлага, ёс зүй	1	2
2.	Дүн шинжилтээ хийх		3
3.	Асуудал шийдвэрлэх		
4.	Хариуцлагатай байдал		
5.	Ажлын цаг ашиглалт ур чадварын үзүүлэлт (ажлын онцлогтос хамаарсан)		
6.	Мэргэжлийн ур чадвар 1.	7	
7.	Мэргэжлийн ур чадвар 2.	7	
8.	Мэргэжлийн ур чадвар 3.	7	

Дундаж оноо

4. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Хамт олны үнэлгээ)

Д/Д	Үзүүлэлт	Хамт олны үнэлгээ (0-8 оноо)
1.		2
2.		8
3.		8

5. Гүйцэтгэлийн үнэлгээ

Д/Д	Үнэлгээний үзүүлэлт	Үзүүлэлт тус бурийн оноо
1.	Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт (Нэмээлт ширэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын билэлт орно.)	61
2.	Мэдлэг, ур чадвараа дээшилүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт	15
3.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Нэгжийн даргын үнэлгээ)	12
4.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Хамт олны үнэлгээ)	8
5.	Үнэлгээний оноонд орсон өөрчлөлт (Аргачлалын бугаар хэсэгт заасан холбогдох заалтыг бичих)	—

Нийт оноо =
(Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний оноо + Мэдлэг, ур чадвараа дээшилүүлэх зорилт, арга хэмжээний оноо + Хандлага, ёс зүй, ур чадварын оноо (Нэгжийн даргын болон хамт олны үнэлгээ)) - Аргачлалын бугаар хэсийн холбогдох заалтын дагуу хассан оноо + Аргачлалын бугаар хэсийн холбогдох заалтын дагуу нэмсэн оноо

94.0

Үнэлгээ өгсөн:

Нэжүүлж дарга

/Э.Лхагвасурэн/

Бурдүүлэлтийн цахим төвийн
дарга
(албан тушаал)

(зарын үзэг)

(албан хаагчийн нэр)
2019.12.10... (огноо)

Үнэлгээтэй танилцаж,
зөвшөөрсөн:

Төрийн жинхэнэ албан хаагч:

Гаалийн улсын ахлах байцаагч .....
(албан тушаал) .....
(зарын үсэг)

/Ө.Гунсалдулам /
(албан хаагчийн нэр)

2019.12.10... (огноо)

Үнэлгээ хянасан:

Үнэлгээний багийг төлөөлж ахлагч:

ГЕГ-ЫН ДЭД ДАРГЫН АЛБАН
ЧУРГИЙ ТҮР ОРЛООН ГҮЙЦЭГЭГЧ
(АЛБАН ТУШААЛ) .....
(зарын үсэг) .....

/Г.Энхтайван/
(албан хаагчийн нэр)

М.Зуяр, дарын ..... (огноо)

Үнэлгээний багийн нарийн бичгийн дарга:

ГЕГ-ЫН ХУНИЙ НӨӨЦИЙН ХЭЛТСИЙН
ГААЛИЙН УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧ .....
(АЛБАН ТУШААЛ) .....
(зарын үсэг) .....

/Ө.Тэгшээ/
(АЛБАН ХААГЧИЙН НЭР)

2019.12.10... (огноо)

Үнэлгээг баталгаажуулсан: Төсөөний шийдвэрийн захирагч

ГЕГ-ЫН ДАРГА
(АЛБАН ТУШААЛ)

(зарын сэргээгүүлэг)

/Р.Отгонжаргал/
(АЛБАН ХААГЧИЙН НЭР)

2019.12.20(огноо)

